

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

LOUKKAANTUNEIDEN LINTUJEN HOITORINGIN VUOSIKERTOMUS 2018

Ari-Pekka Auvinen

Loukkaantuneiden lintujen hoitoringin toimintaan osallistuivat vuoden aikana:

Esa Aalto (Oulu),
Antero Autio (Siikalatva),
Ari-Pekka Auvinen (Oulu),
Petri Haapala (Oulu),
Esa Hohtola (Oulu),
Reijo Jussilainen (Nivala)
Sami Kalliokoski (Vihanti),
Juha Markkola (Hailuoto),
Iiris Poukkanen (Hailuoto),
Pauliina Rautio (Oulu),
Erik Saarnio (Muhos),
Jani Suua (Taivalkoski),
Heikki Tuohimaa (Raahen seutu),
Tanja Tuomikoski (Oulu, jäi pois vuoden aikana) ja
Henri Ukonaho (Raahe)

Lisäksi hoitoringin sähköpostilistalle loukkaantuneet@pply.fi kuuluivat neuvonantajina intendentti Mari Heikkilä (Ranua Zoo), tutkija Marja Isomursu (EVIRA), Heli Suurkuukka, Reijo Kylmänen, Risto Tornberg sekä eläinlääkäri Jarmo Hämäläinen (Raahen kaupunki). Oulun kaupungineläinlääkäri Jussi Virta muutti vuoden aikana Helsinkiin ja jäi pois toiminnasta.

Kahdeksatta vuottaan toimineen loukkaantuneiden lintujen hoitoringin vuosi 2018 oli joka kuinkin yhtä vilkas kuin edellinen. Tarkkaa kirjanpitoa puheluista ja viesteistä ei edelleenkään pidetty, mutta niitä saattoi tulla vuoden aikana jo lähemmäs 300. Suurin osa yhteydenotoista tulee tätä nykyä suoraan hoitorinkiläisille, mutta parikymmentä puhelua/tehtävää saatiin myös poliisilta. Häätokeskuksen välittämät tehtävät ovat loppuneet kokonaan.

PPLY:llä on 31.12.2019 saakka voimassa oleva Oulun poliisilaitoksen myöntämä rahankeräyslupa. Vuoden aikana lahjoituksia kertyi 720 euroa, joista 530 euroa oli osoitettu Pattijoen eläinhoitolalle. Kertyneistä varoista korvattiin jonkin verran hoitolintuihin liittyneitä kuluja; ruokaa, tarvikkeita ja ajokilometrejä. Lintuja hoidettiin etupäässä Pihalinnun hoitolassa Oulun Huonesuolla Pauliina Raution kodin yhteydessä sekä Pattijoen eläinhoitolassa Henri ja Katja Ukonahon kotona.

Vuoden varrelta

Pihalinnun hoitolan vuoden ensimmäinen asiakas oli Oulun Rajahaudasta 10.1. heikkokuntoisena löytynyt nuori koirasfasaani, joka vapautettiin 11 päivän hoidon jälkeen löytöpaikalle. Sille kävi kuitenkin kuten monelle fasaanille Suomen talvessa käy. Löytöpaikan naapuri näki muutaman päivän päästä kanahaukan syömässä rengastettua fasaanikoiraista.

Talvi oli verrattain ankara ja luminen vielä huhtikuun alkuun saakka. Kuitenkaan nälkiintyneitä pöllöjä ei tullut hoitoon. Myyräkannat olivat kääntymässä nousuun ja joillakin puimatta jääneille pelloilla peltomyyriä oli jo paljonkin. Helmikuun lopussa Petri Haapala haki Pihalinnun hoitolaan Oulun Heinäpään palloilukeskuksen reunaverkkoon takertuneen toisen kalenterivuoden naarashuuhkajan (kuva 1). Tammikuussa Pattijoen Perälästä hoitoon päätyi kanalaan hyökännyt ja kukon tappanut kolmannen kalenterivuoden naaraskanahaukka. Haukka söi kukon loppuun Pattijoen eläinhoitolassa ja pääsi takaisin oletetulle reviirilleen.

Kuva 1. Oululaisen jalkapallolegenda Janne Hietsu Hietasen mukaan Hietsuksi nimetty huukaja vapautettiin viikon hoidon jälkeen löytöpaikalle. *Kuva: Ari-Pekka Auvinen.*

Maalis–huhtikuu oli harvinaisen hiljainen. Kiimingin Alakylästä heikkokuntoisena 26.4. löytyneelle kuoville oli vielä vaikeuksia löytää lumetonta peltoa vapautuspaikaksi, mutta toukokuun toisella viikolla lämmintä olikin jo yli 25 astetta. Toukokuussa hoidossa kävi muun muassa Muhoksen Viskaalinmäen takana ikkunaan lentänyt vanha helmipöllökoiras sekä Oulun Rotuaarilta löytynyt jalkansa loukannut pulunpoikanen.

Orpoja merihanhen poikasia tuli Pihalinnun hoitolaan touko–kesäkuun vaihteessa yhteensä seitsemän. Näistä viisi kuului samaan poikueeseen, jonka emo jäi ilmeisesti liikenteen uhriksi Haukiputaan ja Iin rajalla. Pattijoen hoitolassa merihanhen poikasia kävi hoidossa neljä, mutta niiden mystisten katoamisten todennäköiseksi syyksi paljastui kulkukissa.

Viime vuoden tapaan hanhenpoikaset kasvoivat Pihalinnun hoitolassa reilun kuukauden, jonka jälkeen ne vapautettiin 6.7. Siikajoen Karjonevalle ja Oulujärvelle Vaalan Jaalankaan. Tänä vuonna vapautuspaikoiksi valittiin sisämaan kohteita, joilla merihanhea ei saa metsästä. Vuonna 2017

Hailuotoon vapautetusta kymmenestä poikasesta ainakin neljä kuoli metsästäjän luotiin. Siikajoen poikaset pysyivät yhtä lähimmän talon pihalle suuntautunutta retkeä lukuun ottamatta lentokykyisiksi saakka Karjonevalla. Elokuun lopun jälkeen niiden kohtalosta ei ole tietoa (kuva 2).

Jouni Ruuskasen mökkirantaan Jaalankaan vapautetut neljä hanhea eivät sen sijaan viihtyneet järvellä, vaan tulivat toistuvasti takaisin mökin pihaan. Lopulta Jouni siirsi ne Paltaselän Hoikkasaareen yli kahden kilometrin päähän lähimmästä rannasta, jossa ne pysyivät mökkiläisten ilona lentokykyisiksi saakka. Yksi poikasista löytyi tuntemattomasta syystä kuolleenä 24.8. Paltamon Hilaniemestä. Loput kolme kaverusta viettivät aikaansa Paltamon golfkentällä aina pakkasten tuloon saakka. Yhden 2017 Hailuotoon vapautetun merihanhen rengas löytyi 17.11. Pohjois-Puolasta, joten ainakin tämä yksilö oli muuttanut villien merihanhen mukana talveksi Itämeren eteläpuolelle.

Kuva 2. Kolme merihanhen orpopoikasta varttui lentokykyisiksi Siikajoen Karjonevalla. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Kesä oli poikkeuksellisen lämmin, heinäkuussa jopa kuuma. Pesästä tippuneita tervapääskyn poikasia löytyi ympäri Suomen ennätysmäärin. Pihalinnun hoitolassa hoidettiin Pauliina Raution ja Ari-Pekka Auvisen toimesta 26 poikasta ja kaksi aikuista lintua. Näistä molemmat aikuiset linnut ja 22 poikasta selvisivät lentoon. Pattijoella tervapääskyn poikasia oli hoidossa kolme, joista kaksi selviytyi lentoon ja yksi menehtyi.

Loppukesä oli tavalliseen tapaan kiireinen. Pihalinnun hoitolassa kävivät muun muassa Oulunsalosta löytynyt järripeippo, Kellon Kiviniemestä hoitoon haettu lentokyvyn nuolihaukan poikanen (kansikuva) sekä Reijo Kylmäsen hoteissa ensimmäiset kolme vuorokautta toipunut, Siikalatvan Jokikylästä lietteeseen tahriutuneena löytynyt nuori suopöllö. Siikajoen Hirvasperältä kiinni juostu yksin jäänyt nuori kurki kuoli Pattijoen eläinhoitolassa seuraavana päivänä. Eviran kuolinsyytutkimuksessa sen suolistosta löydettiin suuri määrä suolinkaisia. Pattijoella vierailivat hoidettavana myös kissan kynsiin jäänyt taivaanvuohi ja tuntemattomasta syystä heikentynyt nuori meriharukka. Molemmat selvisivät takaisin luontoon. Elokuun puolivälissä siirrettiin teollisuusrakennuksen seinustalla ollut kuikka Oulun

Ruskosta Kempeleenlahdelle (kuva 3).

Kuva 3. Oulun Ruskosta teollisuusrakennuksen seinustalta 14.8. löytynyt kuikka oli mahdollisesti törmännyt kännykkämaston haruksiin. Kuva: Ari-Pekka Auvinen.

Mitään poikkeuksellista ei loppukesässä–alkusyksyssä ollut, jollei sellaisena voida pitää nuorten kanahaukkojen suurehkoa määrää: Pihalinnun hoitolassa niitä kävi neljä ja Pattijoella yksi. Lisäksi Jani Suua haki Ranuan eläintarhaan hoidettavaksi nuoren kanahaukkanaaraan, joka oli törmännyt ikkunaan Pudasjärvellä. Lintu kuntoutui ja voitiin vapauttaa elokuun lopussa löytöpaikalle. Kanahaukoista saatiin myös rengaslöytö: Martinniemenestä 1.9. löytynyt ja kuusi päivää Pihalinnun hoitolassa ollut haukkanaaras löytyi kuolleena 28.1.2019 Oulun Parkkisenkankaalta. Tämä oli jälleen yksi osoitus siitä, että hoidossa ollut lintu on pärjännyt luonnossa – vaikka kokikin lopulta nuorille kanahaukoille tavallisen keskitalven kohtalon. Syksyn kanahaukkasummaan voidaan lisätä vielä Siikajoella katkenneen siiven vuoksi lopetettu yksilö sekä lissä Ikkunasta kesämökin sisälle päätynyt nuori koiras, jonka poliisit saivat vapautettua.

Syys–lokakuussa vaeltavia helmipöllöjä päätyi hoitoon vain yksi. Loppusyksyllä sen sijaan tuli totuttuun tapaan paljon ilmoituksia laulujoutsenista. Pihalinnun hoitolassa niistä kävi kaksi, jotka molemmat menehtyivät; niistä toisella oli vaikea sääriluun murtuma ja toinen jouduttiin lopettamaan, kun sen siipi vääntyi hoidon aikana luonnottomaan asentoon. Nuoria sepelkyhkyjä kävi hoidossa Oulussa kaksi ja Pattijoella yksi. Kaikki voitiin vapauttaa hoitojakson jälkeen.

Vuoden lopulla saatiin ilahduttava tieto edellisenä syksynä yli kuukauden hoidossa olleesta nuoresta maakotkanaarasta. Timo Ahosalmi oli kuvannut sen kotkaruokinnalla Utajärvellä useana päivänä maaliskuussa. Tästä Muiriksi nimetystä maakotkasta oli juttu BirdLife-lehden vuoden 2018 ensimmäisessä numerossa ja toinen juttu Utajärven kontrollista numerossa 1/2019.

Uutiskynnyksen ylitti myös Siikajoen Ruukinkoskeen joulun alla ilmestynyt merihanhi, jota epäiltiin aluksi yhdeksi Karjonevalle vapautetuista orpopoikasista. Myöhemmin kuitenkin huomattiin, että rengas linnun jalassa olikin musta nippuside, ja näin hanhi paljastui Limingan kukka- ja eläinpuisto Escorialista karanneeksi tarhalinnuksi. Hanhesta oli juttu paikallislehti Siikajokilaaksossa. Samassa jutussa kerrottiin myös laulujoutsenesta, jonka Henri Ukonaho ja Ari-Pekka Auvinen ottivat kiinni Siikajojen Vuolunojalta 30.12. ja toivat hanhelle kaveriksi Ruukinkoskeen. Joulukuun lopulla Jani Suua toimitti Utajärven Sangilta lentokyvättömänä löytyneen maakotkan Ranuan eläintarhaan. Kotka jouduttiin kuitenkin lopettamaan seuraavana päivänä. Lintu avattiin Ruokavirastossa (Eviran nimi muuttui 1.1.2019 Ruokavirastoksi) ja kuolinsyyksi paljastui lyijymyrkytys. Lisäksi linnusta löytyi yksi hauli lihasmahan ulkopuolisesta rasvakudoksesta eli lintua oli ammuttu aiemmin. Ampumisesta tehtiin rikosilmoitus.

Ari-Pekka Auvinen oli Yle Pohjois-Suomen radiohaastattelussa hoitolintutoiminnasta 2.10. ja piti PPLY:n hoitoringistä esitelmän BirdLife Suomen suojelutapaamisessa Orivedellä 17.2. sekä edustajiston kokouksessa Kokkolassa 17.11. Henri Ukonahoa haastateltiin Radio Pookiin 16.4., jonka lisäksi Raahen Seudussa oli hoitolintuaiheiset jutut 10.8. ja 9.11.

Pihalinnun hoitola

Pihalinnun lintuhoitolassa Pauliina Raution ja Ari-Pekka Auvisen kotona hoidossa kävi yhteensä 65 yksilöä 20 eri lajista (taulukko 1). Hoitotulos oli poikkeuksellisen korkea: 83 % linnuista voitiin palauttaa takaisin luontoon. Onnistumisprosenttia nosti merihanhen- ja tervepääskynpoikasten suuri osuus.

Taulukko 1. Pihalinnun lintuhoitolassa vuonna 2018 hoidetut linnut kohtaloineen.

Laji	Hoitolintuja yhteensä	Vapautettu	Eläintarhaan	Kuoli tai lopetettiin
Merimetso	1	1	0	0
Laulujoutsen	2	0	0	2
Merihanhi	7	0	0	7
Sinisorsa	1	1	0	0
Varpushaukka	1	0	0	1
Kanahaukka	4	3	0	1
Nuolihaukka	1	1	0	0
Fasaani	1	1	0	0
Harmaalokki	1	1	0	0
Kesykyyhky	7	6	0	1
Sepelkyyhky	2	2	0	0
Helmipöllö	2	2	0	0
Suopöllö	1	1	0	0
Huuhkaja	1	1	0	0
Käki	1	1	0	0
Tervapääsky	28	24	0	4
Harakka	1	0	0	1
Närhi	1	1	0	0
Korppi	1	0	0	1
Järripeippo	1	0	0	1
Yhteensä (osuus)	65	54 (83 %)	0 (0 %)	11 (17 %)

Kuvia hoitolinnuista

Kiimingin Alakylästä heikkokuntoisena löydetty vanha kuovinaaras siirrettiin sulalle pellolle 26.4. Kuva A-P Auvinen.

Oulun Rajakylästä 19.8. löytynyt nuori käki sain hieman painoaan takaisin ja vapautettiin Suomen luonnon päivänä 25.8. Siikajoen Merikylänlahdelle. Kuva A-P Auvinen.

Oulu Meri-Toppilasta autokatoksesta 24.8. löytnyt nuori merimetso oli täynnä väiveitä. Se vapautettiin rengastettuna 29.8. Ranta-Toppilaan löytöpaikan lähelle. Kuva A-P Auvinen.

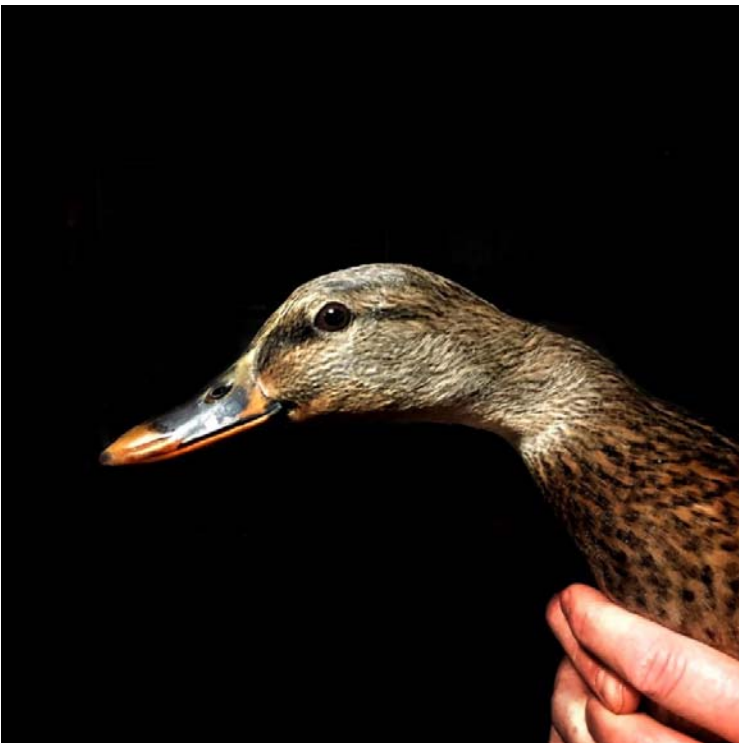

Pelkosenniementä lokakuun puolivälissä tien poskesta löytnyt nuori suopöllö oli hoidossa Ranualla, josta se tuotiin talvea karkuun etelämmäs ja vapautettiin 27.10. Limingan Honkisuolle. Kuva A-P Auvinen.

Siikajoen Ruukinkoskeen joulun alla ilmestynyt merihanhi paljastui tarhakarkulaiseksi. Kuvassa lintu jouluattoaamuna. Kuva A-P Auvinen.

Vuoden viimeinen hoitolintu oli Oulun Raksilassa ja Myllytullissa pyöräteillä hortoillut siipirikko naarassinisorsa, jonka ystävällinen poliisipartio toi Pihalinnun hoitolaan. Kuva Pauliina Rautio.

Siikajoen Hirvasperällä muista lajitovereista jälkeen jäänyt nuori kurki oli pahoin suolinkaisten heikentämä eikä selvinnyt. Kuva Henri Ukonaho.

Pyhäjoelta löytynyt kissan kynsiin jäänyt taivaanvuohi vapautettiin yön tarkkailun jälkeen kissavapaalle alueelle Pattijokisuulle. Kuva Henri Ukonaho.